

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl předsedou senátu JUDr. Mgr. Petrem Košíkem, Ph.D. jako samosoudcem v právní věci

žalobkyně: **XTV s.r.o.**, IČO: 050 07 780,
sídlem Lidická 291/40, 150 00 Praha 5 - Smíchov,
zastoupené advokátem Mgr. Markem Šimákem,
sídlem Havlíčkova 1682/15, 110 00 Praha 1 - Nové Město,

žalovaný: **T. M.**, nar.: xxx,
bytem Xxx, Xxx,
zastoupen advokátem doc. JUDr. Alešem Rozehnalem, Ph.D.,
sídlem Železná 490/14, 110 00 Praha 1 - Staré Město,

na ochranu pověsti právnické osoby

takto:

- I. Žalovaný je povinen zdržet se tvrzení o tom, že žalobce platí ruská rozvědka, že žalobce platí ty, co zabili dva lidi ve Vrbětčích.
- II. Žalovaný je povinen do čtrnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku zveřejnit na své náklady omluvu žalobkyni v následujícím znění:

Omluva společnosti XTV, s. r. o. výrokem:

„já jsem slyšel, že ta vaše XTV, že to platěj Rusové, resp. Ruská rozvědka. Rozumíte, to je strašný. Ti, co zabili ted'ka dva lidi. Ve Vrbětčích, platěj vaši televizi.“ Uveřejněném dne xxxx v Českém rozhlasu v pořadu „X a xxx“, jsem neoprávněně zasáhl do pověsti společnosti XTV, s.r.o. Omlouvám se za uveřejnění těchto údajů, T. M..

a to zajištěním jejího odvysílání na kterékoliv celoplošné rozhlasové stanici Českého rozhlasu (vysílané s dosahem po celé ČR), v kterémkoliv všedním dni v době od 7:00 do 20:00 hod.

- III. Žalovaný je povinen o termínu sdělení své omluvy žalobce písemně informovat a s předstihem alespoň sedmi dní a audiovizuální nahrávku s omluvou do pěti dní od jejího zveřejnění doručit žalobci společně s písemným zněním omluvy opatřením podpisem žalovaného.
- IV. Žalovaný je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 29 591,50 Kč Kč k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Marka Šimáka, advokáta se sídlem Praha, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. **Žalobkyně, podala k Městskému soudu v Praze žalobu ze dne 29. 6. 2021 žalobu**, kterou se původně domáhala, aby **I.** žalovaný byl povinen zdržet se tvrzení o tom, že žalobce platí ruská rozvědka, že žalobce platí ty, co zabili dva lidi ve Vrbětčích; **II.** žalovaný byl povinen do čtrnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku zveřejnit na své náklady omluvu žalobkyni v následujícím znění: „Omluva společnosti XTV s.r.o. Výrokem „já jsem slyšel, že ta Vaše XTV, když jsem na to koukal, to patří nějakému pětadvacetiletému mladému kllovi, ale já jsem slyšel, nemám to potvrzený, že to platěj rusové, respektive ruská rozvědka. Rozumíte. To je přece strašný. Ti, co zabili dva lidi ve Vrbětčích, platěj vaši televizi“ uveřejněném dne xxxx v Českém rozhlasu Region v pořadu „X a xxx“ jsem neoprávněně zasáhl do pověsti společnosti XTV s.r.o. Není pravdou, že je společnost XTV s.r.o. a její televize placena těmi, co zabili dva lidi ve Vrbětčích. Omlouvám se za uveřejnění těchto nepravdivých údajů. T. M.“. a to zajištěním jejího odvysílání na kterékoliv celoplošné rozhlasové stanici Českého rozhlasu (vysílané s dosahem po celé ČR), v kterémkoliv všedním dni v době od 7:00 do 20:00 hod. Žalovaný je povinen o termínu sdělení své omluvy žalobce písemně informovat a s předstihem alespoň sedmi dní a audiovizuální nahrávku s omluvou do pěti dní od jejího zveřejnění doručit

žalobci společně s písemným zněním omluvy opatřením podpisem žalovaného. Dále **III.** žádal náhradu nákladů řízení.

- Žalobkyně svůj nárok pak při jednání konaném dne 28. 11. 2022 svůj nárok v bodě II. (v textu samotné omluvy) redukovala tak, že ve znění redukce petit v uvedeném výroku **II.** zní:

„Omluva společnosti XTV, s. r. o. výrokem:

„já jsem slyšel, že ta vaše XTV, že to platěj Rusové, resp. ruská rozvědka. Rozumíte, to je strašný. Ti, co zabilí teďka dva lidi. Ve Vrbětících, platěj vaši televizi.“ Uveřejněném dne xxx v Českém rozhlase Region v pořadu „X a xxx“, jsem neoprávněně zasáhl do pověsti společnosti XTV, s. r. o. Omlouvám se za uveřejnění těchto nepravdivých údajů, T. M.“

Ve smyslu redukce z požadovaného textu omluvy došlo k redukci požadavku vlastnictví společnosti XTV „že to patří nějakému pětadvacetiletému mladému klukovi“, a dále z požadavku omluvy došlo k redukci požadavku výslovného konstatování, že není pravdou financování XTV ruskou rozvědkou „Není pravdou, že je společnost XTV s.r.o. a její televize placena těmi, co zabilí dva lidi ve Vrbětících.“

- Žaloba je odůvodněna tím, že **žalobkyně** společnost **XTV s.r.o.**, je poskytovatelkou audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání. Na základě rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání ze dne 21. 3. 2017 je ve smyslu § 5 zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních službách zapsána do evidence poskytovatelů audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání. Svou internetovou televizi XTV žalobkyně provozuje na webových stránkách www.xtv.cz. Žalovaný byl dne xxx hostem pořadu „X a xxx“ vysílaném v Českém rozhlase Region v čase od xxx a xxx hodin. U uvedeném pořadu uvedl žalovaný o žalobkyni řadu lživých tvrzení, kterými zasáhl do pověsti žalobkyně. Žalovaný konkrétně uvedl: „... já jsem slyšel, že třeba ta vaše XTV, když jsem se na to koukal, to patří nějakému pětadvacetiletému mladému klukovi, ale já jsem slyšel, nemám to potvrzený, že to platěj Rusové, respektive ruská rozvědka. Rozumíte. To je přeci strašný. Ti, co zabilí dva lidi teďka ve Vrbětících, platěj vaši televizi...“. Žalobkyně v žalobě uvádí, že žádné z uvedených tvrzení se nezakládá na pravdě a jedná se o lži, které vážně zasahují do pověsti žalobkyně a zásadně ji znevažuje u veřejnosti. Uvedené nepravdivé výroky pak byly prezentovány také v některých dalších médiích, stejně tak jako kolovaly nahrávky daného úryvku z předmětného pořadu na sociálních sítích jako je Facebook, Twitter atd. v médiích se uvedeným výrokem zabývali medií jako www.forum24.cz, www.zpravy.aktualne.cz, www.mix24.cz a www.yookee.cz. Podle uvedeného jsou tak dehonestující informace šířeny i dále mezi širokou veřejnost a újma v podobě jeho dehonestace je umocněna. Žalobkyně se tak ve smyslu § 135 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o.z.“) domáhá, aby bylo upuštěno, nebo aby byl odstraněn jeho následek. Dále ve smyslu § 135 odst. 2 o.z. stejná ochrana náleží právnické osobě proti tomu bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti.
- Žalovaná se k žalobě vyjádřila podáním ze dne 20. 9. 2021**, ve kterém má za to, že **I.** ve věci není osobou pasivně legitimovanou a **II.** že se jednalo o oprávněnou kritiku. Pokud jde o **nedostatek pasivní legitimace**, má za to, že výlučnou odpovědnost za obsah vysílání nese provozovatel vysílání, kterým je Český rozhlas a nikoliv žalovaný. Výslovně uvádí, že provozovatel vysílání odpovídá za obsah nejen v publicistickém útvaru vyjadřujícím provozovatele vysílání či jeho redaktora, ale i v útvaru, který stanovisko provozovatele ani

autora nevyjadřuje. Pokud jde o **oprávněnost kritiky žalované** jedná se o reprodukci toho, co žalovaný slyšel od třetích osob a jedná se o kritický hodnotící soud. Kritické hodnotové soudy jsou chráněny jako jedna ze složek práva na svobodu projevu. Kritika jako suma hodnotících úsudků vždy vyjadřuje názor toho, kdo tyto úsudky pronáší, má každá kritika subjektivní povahu a nelze na ni používat měřítka pravdivosti či objektivní správnosti. Navíc s ohledem na skutečnosti, že žalobkyně je veřejně činnou osobou musí přijmout větší míru veřejné kritiky než jiní občané, když v tomto ohledu žalovaný odkazuje na nálezný Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005 sp. zn. I. ÚS 453/03, na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2591/2011. Dále u uvedeného má za to, že je jedná o přiměřenou kritiku, když skutečně není známo, která osoba je tzv. „konečným vlastníkem“ žalobkyně, což dává do souvislosti s utajováním konečného vlastníka bez snahy zveřejnit jeho identitu. Jedná se tedy o netransparentní instituci, když u mediální moci netransparentnost znamená nedemokratickou, nekontrolovatelnou a potenciálně neodpovědnou moc, která má sloužit veřejnému zájmu. Má-li pak mediální moc sloužit veřejnému zájmu je v kritice za účelem vzbuzení zájmu o nežádoucí jevy možné použít i „ostřejších“ výrazů. Závěrem své vyjádření žalovaný odkazuje na problematiku svobod projevu což v demokratické zemi nepředstavuje sdílení pouze pozitivních, ale také negativních informací. Závěrem navrhl, aby soud žalobu zamítl.

5. Žalobkyně na vyjádření žalovaného reagovala replikou ze dne 12. 9. 2022

II. Důkazní situace – listinné důkazy

8. Soud nařídil jednání na 26. 9. 2022, 28. 11. 2022 a 21. 12. 2022, když při těchto jednáních provedl dokazování, když při jednání konaném dne 21. 12. 2022 soud ve věci pouze vynesl rozsudek. Soud provedl dokazování následujícími důkazy:
9. **Potvrzení o provedení zápisu do Evidence poskytovatelů audiovizuální mediálních služeb na vyžádání, vydané Radou pro rozhlasové a televizní vysílání, dne 21. 3. 2017**, podle kterého poskytovatel Power Mind, s. r. o. byla dne 21. 3. 2017 zapsána do Evidence poskytovatelů audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání, když služba je poskytována od 1. 3. 2017 pod názvem XTV, dostupná na internetové adrese www.xtv.cz. Jedná se o subjekt, který je v české jurisdikci.
10. **Článek z týdeníku Xxx ze dne, na důkazu chybí uvedené datum (podle žalobce se jedná o datum xxx)**. Název uvedeného článku zní „**Xxxx xxx xxxx xxxx**“. Podle tohoto článku byl ve středu (tedy stejného dne jako byl publikován článek - poznámka soudu) hostem ve vysílání pořadu X a xxx vysíláném na veřejnoprávním Českém rozhlasu žalovaný T. M., když tento měl v závěru rozhovoru uvést „*urážíte novináře, tajíte, komu patří XTV (internetová televize, kam si X V. zve hosty, často představitele... Pouze říkáte, sympatický vůbec nejste, „uvedl M.. „Je to asi na další debatu, „uvedl šokovaný V.“* V článku, který se uvedeným rozhovorem (respektive jeho závěrem) zabývá, a který je předmětem tohoto řízení se několikrát opakuje citace, že XTV platí ruská rozvědka „*ty, co zabilí dva lidi ve Vrbětích*“, připomněl M.. Obsahově totožný je pak článek s názvem **Xxxx xxx xxx**, [http xxxx](http://xxxx), podle kterého uvedený žalovaný prohlásil bez dalšího upřesnění nebo důkazů. Obsahově totožný článek se pak také nachází na webové adrese [http xxxx](http://xxxx).
11. **Článek s datem xxx z webové stránky http xxx**, součástí tohoto článku je ukázka z uvedeného rozhovoru, v délce 3,12 minuty (odkaz na youtube.com), počínaje vyjádření

o tom, že M. chystá svůj stand-up, který se má zabývat lidským pokrytectvím, zbabělostí. V uvedené části žalovaný uvádí, že XTV platí ruská rozvědka.

12. **Výzva ke zdržení se nepravdivých tvrzení a zveřejnění omluvy ze dne 3. 6. 2021, kterou žalobkyně žádá omluvu, ve znění:** „*omluva společnosti XTV, s. r. o. výrokem*“ *„já jsem slyšel, že třeba ta vaše XTV, když jsem se na to koukal, to patří nějakému pětadvacitiletému klukovi, ale já jsem slyšel, nemám to potvrzený, že to platěj Rusové, resp. ruská rozvědka. Rozumíte. To je přece strašný. Tj, co zabilí dva lidi Tedka ve Vrbětících, platěj vaši televizi,“ uveřejněném dne xxxx v Českém rozhlase region v pořadu „X a xxx“ „jsem neoprávněně zasáhl do pověsti společnosti XTV, s. r. o. Není pravdou, že společnost XTV, s. r. o. a její televize je placená ruskou rozvědkou. Není pravdou, že je společnost XTV, s. r. o. a její televize je placena těmi, co zabilí dva lidi ve Vrbětících. Omlouvám se za zveřejnění těchto nepravdivých údajů. T. M.“*
13. **Poslední částí celého rozhovoru pana M. a pana L. X. V.,** kde žalovaný na adresu redaktora X. ve stopáži xxx uvádí, že tento je zbabělec a pokrytec a ve stopáži xxx a násl. kritizuje činnost X. v ČT z pozice radního České televize. Následně ve stopáži xxx konstatuje, že XTV patří nějakému pětadvacitiletému klukovi a následně ve stopáži xxx je uvedeno, že žalovaný M. slyšel, že to platěj rusové, ruská rozvědka. Ve stopáži xxx a xxx uvádím že projekt (X. V.) financuje bůhví kdo. Při jednání soud nahrávku hodnotil také v kontextu hlasového projevu žalovaného M., který se jevil jako „nekomfortní“. Výslovně tedy v tomto rozhovoru bylo ze strany žalovabého M. uvedeno *„já jsem slyšel, že třeba ta vaše XTV, když jsem se na to koukal, to patří nějakému pětadvacitiletému mladýmu klukovi, ale já jsem slyšel, nemám to potvrzený, že to platěj Rusové, resp. ruská rozvědka. Rozumíte. To je přece strašný. Tj, co zabilí dva lidi tedka ve Vrbětících, platěj vaši televizi, která xxxx na xxxx xxxx xxx.“*
14. **Opisem ze seznamu akcionářů společnosti Power Mind, a.s., datovaný 14. 2. 2019, kde jsou uvedeni akcionáři:** J. Č., narozen xxx, s počtem akcií xx, jmenovitá akcie 20 000 Kč za kus, jedná se o akcie na jméno, a pan S. H., narozen xxx, s počtem akcií xx, s cenou 20 000 Kč za akcii.
15. **částečný výpis platných údajů z Evidence skutečných majitelů, vedené Městským soudem v Praze, údaje platné ke dni 15. 6. 2022,** kde je u společnosti XTV uveden jako skutečný majitel M. B., narozen v xxx, zapsán 16. června, dále J. Č., narozen v xxx, a S. H., narozen v xxx.
16. **úplný výpis z Evidence skutečných majitelů obchodní firmy PowerMind, s.r.o., následně tedy společnosti XTV, s.r.o., s daty k 20. červnu 2019,** kde je skutečným majitelem pan J. Č., narozen xxx a S. H., narozen xxx.
17. **Rozhovor, resp. videozáznam M.: slova o XTV teď dokázat nemůžu, s ruskou rozvědkou jsem to zkomplikoval, jedná se o rozhovor M. V. a pana M., publikovaný na DVTV,** jedná se o 16,23 min. dlouhý rozhovor obsahující ve stopáži xxx „spornou“ závěrečnou část rozhovoru. Žalovaný M. v tomto rozhovoru, kterého měl možnost se zúčastnit také X V. (jež pozvání odmítl) uvedl, že rozhovor měl být ironičtější a že jeho vyjádření mělo být sarkasmem a parafrází na vyjádření X. V.. Nicméně se ve stopáži xxx odkazuje na skutečnost, že XTV má papouškovat ruskou propagandu, a že (žalovaný M.) nezjistil, kdo je majitelem (jsou majiteli) XTV což si neověřil a sám měl v Českém rozhlase pořad, kde sám uváděl, že vše se má ověřovat a sám se tím neřídil (stopáž xxx). Navíc ve

stopáži xxx uvedl, že věnovat se financování XTV byla chyba. Ve stopáži xxx uvedl, že věc blbě zkomplikoval s tou ruskou rozvědkou což mu také pár lidí vyčetlo, a že tím rozhovor pokazil (stopáž xxx). Zároveň ve stopáži xxx také potvrdil, že mu byla doručena předžalobní výzva.

18. **Článek J. X D., publikovaného na internetové platformě Xxx dne xxx, s textem, Xxxx xxxx xxx.** Součástí tohoto článku je také odkaz na webovou stránku [http xxx](http://xxx). Z uvedeného článku, resp. z uvedeného video záznamu soud dospěl k závěru, že pokud se bylo tázáno zaměstnance, ten uvedl, že neví, kdo je vlastníkem XTV, nechť se tedy redaktor X D. podívá, pokud klad otázku panu X. V., ve stopáži xxx na otázku redaktora X D., komu patří XTV, nebo pro koho pracuje, odpověděl čtyřikrát shodně, *“co je vám po tom pane D.”*; následně odjel. Článek samotný XTV označuje jako zcela neprůhledný trs politické pseudopublicistiky. Dále se článek opírá do proruských postojů XTV a skutečnosti, že není zřejmé, komu XTV patří, respektive kdo je vlastníkem tohoto média.
19. **Příloha k účetní závěrce za rok 2019 a za rok 2020 společnosti XTV, s.r.o.** když z těchto příloh je patrný statutární orgán kterým je (jak je uvedeno níže [bod 21]) J. Č. a společníkem je (níže uvedená [bod 20]) společnost PowerMind, a.s. Obsahem těchto účetních závěrek je Informace o účetních metodách a zásobách kde je uveden způsob ocenění, kde jsou odpisové plány a metody a podle kterého tato společnost má celkem tři zaměstnance. V rámci doplňujících informací je pro rok 2019 uvedeno pohledávky po splatnosti ve výši 298 tis. Kč a závazky po lhůtě splatnosti ve výši 8 tis. Kč (pro rok 2020 pohledávky po splatnosti ve výši 465 tis. Kč a závazky po lhůtě splatnosti ve výši 40 tis. Kč). Zároveň podle obou příloh v daném období zde byla pohledávka ve výši 1 700 tisíc Kč vůči společnosti Power Mind, a.s. Nejsou zde uvedeny žádné další příjmy nebo výdaje, natož aby bylo uvedeno od kterých subjektů a za jaké služby daný příjem je.
20. **Úplný výpis z Obchodního rejstříku společnosti PowerMind, a.s.,** podle kterého je tato společnost v Obchodním rejstříku vedenou právnickou osobou, kde je jako xxx xxx xxx uveden pan J. Č. a xxx xxx xxx pan S. H.. Pokud jde o vlastní jmění společnosti, toto představuje 100 kusů akcií na jméno v jmenovité hodnotě 20 000 Kč.
21. **Úplný výpis z Obchodního rejstříku společnosti PowerMind, s.r.o., nyní XTV, s.r.o., kde je uveden za xxx J. Č.,** narozen xxx, a pokud jde o vlastnickou strukturu, společníkem je společnost Power Mind, a.s. s vkladem 50 000 Kč.

III. Skutkové hodnocení věci

22. Soud z provedeného dokazování dospěl k závěru, že žalobkyně je v českém obchodním rejstříku vedenou právnickou osobou s původním názvem Power Mind, s.r.o. (nyní XTV, s.r.o.) [bod 21]. Xxx této společnosti je v roce xxx narozený J. Č. (který v době vysílání rozhovoru měl xx let), který je zároveň xxx xxx xxx jediného společníka žalobkyně společnosti PowerMind a.s. [bod 20 a 21]. Uvedená společnost PowerMind, a.s. je jediným společníkem žalobkyně a jedná se o společnost u které je základní jmění ve výši 2 000 000 Kč tvořeno 100 ks akcií na jméno v jmenovité hodnotě 20 000 Kč [bod 20]. Podle výpisu z evidence skutečných majitelů [bod 15 a 16] jsou skutečnými majiteli společnosti PowerMind, s.r.o. a následně společnosti XTV, s.r.o. (žalobkyně) výše uvedený xxx (žalobkyně) pan J. Č. (s vlastnictvím xx ks akcií v jmenovité hodnotě 20 000 Kč/kus, což představuje částku ve výši 1 200 000 Kč = 60% vlastnického podílu) [bod 14] a pan S. H. (s vlastnictvím xx ks akcií

- v jmenovité hodnotě 20 000 Kč/kus, což představuje částku ve výši 800 000 Kč = 40% vlastnického podílu) [bod 14], který se narodil v roce xxx (který v době vysílání reportáže měl xxx let). Žalobkyně je poskytovatelkou audiovizuálních služeb na vyžádání, která je poskytována od 1. 3. 2017 pod názvem XTV na internetové adrese www.xtv.cz. Uvedené také vyplývá z přílohy k účetní závěrce za rok 2019 a 2020, když z účetních závěrek nikterak nevyplývá způsob financování provozu společnosti, ale pouze jeho majetková struktura či závazky a pohledávky [bod 19]. Jako poskytovatelka uvedených služeb je žalobkyně podle potvrzení Rady pro rozhlasové a televizní vysílání ze dne 21. 3. 2017 zapsána do Evidence poskytovatelů audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání [bod 9].
23. Pokud jde o majetkovou strukturu, respektive vlastnictví žalobkyně (společnosti XTV) provozující internetové vysílání na www.xtv.cz zde žalobkyně v minulosti „příliš otevřená nebyla“ a například na dotaz redaktora J. X D. směřovaného na pana L. X. V. ohledně vlastnictví XTV je tomuto ze strany L. X. V. odpovězeno „co je Vám do toho pane D.“ [bod 18].
24. Dne xxx proběhl rozhovor žalovaného T. M. a L. „X.“ V. v rámci vysílání rozhlasovou stanicí Český rozhlas – Region, pořadu X a xxx. V rámci tohoto programu žalovaný uvedl, že slyšel, že XTV patří nějakému pětadvacetiletému klukovi a následně že to (společnost XTV) platějí rusové, ruská rozvědka. Konkrétně v uvedeném rozhovoru padl výrok „já jsem slyšel, že třeba ta vaše XTV, když jsem se na to koukal, to patří nějakému pětadvacetiletému mladýmu klukovi, ale já jsem slyšel, nemám to potvrzený, že to platějí Rusové, resp. ruská rozvědka. Rozumíte. To je přece strašný. Ty, co zabili dva lidi teďka ve Vrbětících, platějí vaši televizi, která xxx na xxx xxx xxx.“ [bod 13]. Uvedený rozhovor se projevil téhož dne v internetové verzi týdeníku Xxx, podle kterého se herec pustil do X. V. výrazem „Xxx ...“ v tomto článku se několikrát opakuje, že XTV platí ruská rozvědka, ti co zabili teďka dva lidi ve Vrbětících. Obsahově totožný článek pak vyšel shodného dne na aktuálně.cz a yookee.cz [bod 10]. Další obdobný článek, jehož součástí je tvrzení, že XTV platí ruská rozvědka a který obsahuje odkaz na uvedený rozhovor byl publikován na webu xxx [bod 11].
25. V souvislosti s uvedeným rozhovorem [bod 24] následně proběhl také rozhovor žalovaného M. na internetové platformě DVTV (www.dvtv.cz), když v rámci tohoto rozhovoru byla publikována „sporná“ závěrečná část (výše uvedeného [bod 24]) rozhovoru. Zároveň v tomto rozhovoru žalovaný uvedl, že jeho rozhovor měl být ironičtější, a že jeho vyjádření mělo být sarkasmem a parafrází vyjádření X. V.. Zároveň v tomto rozhovoru připustil, že si neověřil, kdo je vlastníkem XTV (žalobkyně) a připustil, že věnování se financování XTV (žalobkyně) představovalo chybu. Zároveň v tomto rozhovoru připustil, že věc blbě zkomplikoval s tou ruskou rozvědkou, což mu pár lidí vyčetlo a čímž rozhovor pokazil [bod 17].
26. Žalobkyně dne 3. 6. 2021 vyzvala žalovaného předžalobní výzvou k omluvě [bod 12], když přijetí předžalobní výzvy žalovaný v rozhovoru pro DVTV potvrdil [bod 17].

IV. Právní předpisy vztahující se k posuzované věci

27. Podle § 135 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník (dál jen „o.z.“) právnická osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl

odstraněn jeho následek.

28. Podle § 135 odst. 2 o.z. Stejná ochrana náleží právnické osobě proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby.
29. Podle § 423 odst. 1 o.z. obchodní firma je jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. Podnikatel nesmí mít víc obchodních firem.
30. Podle § 2894 odst. 1 o.z. povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody).
31. Podle § 2894 odst. 2 o.z. nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvláště zákon. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění posoudí obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu.
32. Podle § 2971 o.z. odůvodňují-li to zvláštní okolnosti, za nichž škůdce způsobil újmu protiprávním činem, zejména porušil-li z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, anebo způsobil-li újmu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvláště zavrženíhodné, nahradí škůdce též nemajetkovou újmu každému, kdo způsobenou újmu důvodně pocítuje jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit.
33. Podle § 2988 o.z. osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Dále může požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.
34. Podle § 32 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., o rozhlasovém a televizním vysílání (dále jen „zákon o rozhlasovém a televizním vysílání“) provozovatel vysílání je povinen **a)** provozovat vysílání vlastním jménem, na vlastní účet a na vlastní odpovědnost a **nést odpovědnost za obsah vysílání;** **b)** zajistit, aby vysílané pořady nepropagovaly válku nebo nelíčily krutá nebo jinak nelidská jednání takovým způsobem, který je jejich zlehčováním, omlouváním nebo schvalováním; **c)** zajistit, aby vysílané pořady nepodněcovaly k násilí nebo nenávisti vůči skupině osob nebo členovi skupiny z důvodu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženského vyznání nebo přesvědčení, politických nebo jiných názorů, etnického nebo sociálního původu, genetických rysů, státního občanství, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, rodu, zdravotního postižení, věku, sexuální orientace nebo jiného postavení; **d)** zajistit, aby vysílané pořady a další části vysílání neobsahovaly podprahové techniky; **e)** zajistit volbou vhodných opatření, aby pořady, které mohou vážně narušit fyzický, psychický nebo mravní vývoj nezletilých osob zejména tím, že obsahují pornografii nebo hrubé samoučelné násilí, neměly nezletilé osoby za běžných okolností možnost vidět nebo slyšet; tato opatření zahrnují nástroje pro ověřování věku nebo jiná technická opatření, která umožňují zamezit nezletilým osobám přístup k vysílání; **f)** bezdůvodně nezobrazovat osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost; **g)** nezařazovat v době od 06.00 hodin do 22.00 hodin do vysílání pořady, které by mohly narušit fyzický, psychický nebo mravní vývoj nezletilých osob; tato povinnost

se na provozovatele vysílání nevztahuje, je-li vysílání koncovému uživateli dostupné na základě písemné smlouvy s osobou starší 18 let a je k němu poskytnuto technické opatření, které této osobě umožňuje omezit přístup k vysílání nezletilým osobám; **h)** zajistit, aby rozhlasovému vysílání pořadů, na které se vztahuje omezení podle písmene g), bezprostředně předcházelo slovní upozornění na nevhodnost pořadu pro nezletilé osoby; **i)** nezařazovat do programů pořady, které mohou utvrzovat stereotypní předsudky týkající se etnických, náboženských nebo rasových menšin; **j)** nezařazovat do programů pořady a reklamy, které obsahují vulgarismy a nadávky, kromě uměleckých děl, v nichž je to z hlediska líčeného kontextu nutné; taková díla je však možné vysílat pouze v době od 22.00 hodin do 06.00 hodin druhého dne; **k)** poskytnout v naléhavém veřejném zájmu státním orgánům a orgánům územní samosprávy na jejich žádost nezbytný vysílací čas pro důležitá a neodkladná oznámení v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, stavu ohrožení státu, válečného stavu, stavu kybernetického nebezpečí, oznámení o existenci a pomínutí překážky bránící vyhlášení aktu ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv s využitím elektronického systému Sbírky zákonů a mezinárodních smluv, nebo opatření na ochranu veřejného zdraví a zajistit, aby tato oznámení nebo opatření byla zpřístupněna rovněž osobám se sluchovým postižením a osobám se zrakovým postižením; odpovědnost za obsah těchto oznámení má osoba, které byl vysílací čas poskytnut, **l)** uchovávat v odvysílané podobě a v náležitě technické kvalitě záznamy všech pořadů včetně dalších částí vysílání a zpřístupnění pořadů pro osoby se sluchovým či zrakovým postižením alespoň po dobu 30 dnů ode dne jejich vysílání a na písemnou výzvu je zapůjčit Radě; provozovatel vysílání má vůči Radě právo na náhradu nutných nákladů spojených se zapůjčením záznamů pořadů a dalších částí vysílání; **m)** bylo-li v důsledku vysílání určitého pořadu nebo dalších částí vysílání zahájeno řízení před orgánem veřejné moci, je provozovatel vysílání povinen na písemnou výzvu příslušného orgánu veřejné moci uchovávat záznam pořadu nebo dalších částí vysílání v odvysílané podobě a v náležitě technické kvalitě, až do pravomocného rozhodnutí ve věci, **n)** uvádět označení televizního programu (logo) v televizním vysílání, s výjimkou vysílání reklamy a teleshoppingu; **o)** identifikovat rozhlasový program alespoň jedenkrát za hodinu, nenaruší-li tím celistvost vysílaného pořadu; **p)** oznamovat Radě, že došlo k technickým překážkám vysílání, které mu brání ve vysílání, **r)** požádat Radu o předchozí souhlas s každým přerušením vysílání z jiných důvodů než uvedených v písmenu p); **s)** oznamovat Radě zahájení nebo ukončení vysílání programu a každé služby přímo související s programem a dále síť elektronických komunikací^{1a}), jejímž prostřednictvím vysílá program digitálně, a to nejpozději v den, kdy zahájil nebo ukončil vysílání; tyto informace zveřejňuje Rada způsobem umožňujícím dálkový přístup; **t)** zajistit, aby vysílané pořady nepodněcovaly ke spáchání teroristického trestného činu, a; **u)** označit v televizním vysílání pořady, na které se vztahují omezení podle písmene g) grafickým znakem "18+" určujícím potenciální závadnost jejich obsahu pro nezletilé osoby po celou dobu jejich trvání, a poskytnout k těmto pořadům dostatečné informace o obsahu závadném pro nezletilé osoby tak, aby byly snadno a bezúplatně dostupné.

V. Právní a skutkové hodnocení věci

35. Soud v posuzované věci hodnotil důkazy ve smyslu ust. § 132 o.s.ř., a to každý důkaz zvlášť a všechny důkazy ve vzájemné souvislosti:

V.1 problematika nedostatku pasivní legitimace

36. Na prvním místě se soud zabýval problematikou namítaného nedostatku pasivní legitimace

žalovaného. V tomto ohledu soud na prvním místě odkazuje na § 32 odst. 1 zákona o rozhlasovém a televizním vysílání [bod 34]. Uvedené však představuje (sice) objektivní odpovědnost provozovatele vysílání, avšak „pouze“ za to, že vysílání odpovídá licenčním podmínkám (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, č.j. 1 As 30/2004-82). Porušení uvedeného navíc představuje deliktní odpovědnost ve smyslu správního přestupku (§ 60 zákona o rozhlasovém a televizním vysílání). Ve smyslu výše uvedeného se sice jedná o objektivní odpovědnost provozovatele, byť z textu právního předpisu vyplývá (být uvedené v textu není uvedeno *expresis verbis*), že jde o odpovědnost za převzaté vysílání. Na tomto místě je také namísto odkázat na ust. § 31 zákona o rozhlasovém a televizním vysílání, zejména pak na jeho první odstavce, podle kterého do obsahu vysílání může zasáhnout pouze na základě zákona a v jeho mezích, když jediné, co by v posuzované věci v případě, že by došlo k porušení § 32 odst. 1 zákona o rozhlasovém a televizním vysílání, mohl učinit je přerušování vysílání. Z provedeného dokazování však nikterak nevyplývá (a uvedené ani nebylo předmětem dokazování), že by v rámci vysílání uvedeného rozhovoru došlo k porušení uvedeného § 32 odst. 1 zákona o rozhlasovém a televizním vysílání. Na základě výše uvedeného tedy soud dospěl k závěru, že osobou odpovědnou za výroky, které byly žalovaným proneseny při vysílání dne xxx je právě žalovaný jako jejich autor, nikoliv provozovatel rozhlasového a televizního vysílání, který žádnou zákonem presumovanou povinnost, vyvolávající jeho odpovědnost, neporušil.

V.2 Rozpory v rozhodování soudních instancí

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2021, č.j. 23 Cdo 327/2021-190
proti

Rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2022, č.j. 22 Cdo 200/2022-293

37. Soudy jsou známy oboje rozhodnutí, když ve smyslu výše uvedeného rozsudku Nejvyššího soudu č.j. 23 Cdo 327/2021-190 by bylo na místě žalobu zamítnout, když s tímto rozhodnutím „polemizuje“ uvedené rozhodnutí Městského soudu v Praze č.j. 22 Cdo 200/2022-293. V části argumentační se soud prvního stupně plně ztotožňuje s uvedeným rozhodnutím Městského soudu v Praze, když pro preciznost právní argumentace tuto (argumentaci) z uvedeného rozhodnutí přebírá.
38. Nejvyšší soud, v Rozhodnutí (ze dne 30. listopadu 2021, sp. zn. 23 Cdo 327/2021, které bylo uveřejněno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 66/2022) uzavřel, že právnická osoba nemá právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené (samotným) neoprávněným zásahem do své pověsti podle § 135 odst. 2 o. z. [bod 28], není-li výslovně sjednáno jinak. Tento závěr učinil z důvodu podrobně popsanych v odůvodnění Rozhodnutí, na něž se pro stručnost odkazuje. Ve stručnosti lze uvést, že Nejvyšší soud dovodil, že současný občanský zákoník nezahrnul neoprávněný zásah do pověsti právnické osoby do okruhu zvlášť stanovených případů, se kterými zákon spojuje právo na odčinění nemajetkové újmy ve smyslu § 2894 odst. 2 o. z. [bod 31], že takové právo (na odčinění nemajetkové újmy) neplyne ani ze samotné garance dobré pověsti podle článku 10 Listiny základních práv a svobod, že existenci tohoto práva nelze dovodit ani ze žádné přímo použitelné mezinárodní úmluvy ve smyslu článku 10 Ústavy, neplyne ani z unijního práva a neodporuje ani rozhodovací praxi Evropského soudu pro lidská práva. Absence práva právnické osoby na odčinění nemajetkové újmy v důsledku neoprávněného zásahu do její pověsti podle § 135 o. z. [bod 27 a 28] pak dle Nejvyššího soudu nepředstavuje ani tzv. otevřenou nepravou (teleologickou) mezeru v právu, kterou by soud mohl vyplnit. K posledně uvedenému poukazuje na koncepční východisko rekonfigurovaného soukromého práva, na jeho antropocentrické pojetí, které zřetelně rozlišuje

mezi právním postavením osob fyzických a osob právnických, jež vyplývá z občanským zákoníkem akceptované přirozené nerovnosti mezi fyzickými osobami, jako živými bytostmi nadanými nezadatelnými přirozenými právy, a právnickými osobami, jako organizačními útvary vytvořenými člověkem a sloužícími jeho zájmům, jimž pozitivní právo jejich právní osobnost pouze poskytuje (může poskytovat). Podle Nejvyššího soudu účinná právní úprava tudíž dle úmyslu zákonodárce nesměřuje k tomu (resp. nefinguje takový stav), aby v právním postavení fyzických osob a právnických osob bylo dosaženo rovnosti, což platí především v oblasti osobních práv, kde existence takové rovnosti je ze samotné podstaty obou skupin právních subjektů fakticky vyloučena a v řadě případů není právně dosažitelná. Tomuto koncepčnímu východisku účinné právní úpravy se proto nijak nepříčí zákonné omezení podmínek vzniku deliktního závazku k odčinění nemajetkové újmy pouze na případy zvláště zákonem stanovené, a tudíž ani stanovení odlišného okruhu případů vzniku tohoto závazku ve prospěch osob fyzických na straně jedné a osob právnických na straně druhé (není-li výslovně ujednáno jinak). Existence odlišného rozsahu odškodňování nemajetkové újmy pro fyzické a právnické osoby proto nemůže představovat ani diskriminační postup vůči jedné z těchto skupin subjektů práv. Nejvyšší soud dále uvedl, že ze shora uvedeného rovněž vyplývá, že ze samotné skutečnosti, že fyzickým osobám je podle § 2956 a násl. občanského zákoníku, zákonem přiznáno právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené zásahem do jejich přirozených práv (chráněných absolutním osobnostním právem podle ustanovení první části občanského zákoníku), není důvod dovozovat, že by zákonodárcem zároveň bylo (resp. muselo být) přiznáno právo na náhradu nemajetkové újmy rovněž osobám právnickým v souvislosti se zásahem do jejich (oproti absolutnímu osobnostnímu právu fyzických osob povahově odlišného) práva na ochranu pověsti. Nejvyšší soud dále zmiňuje, že ostatně stanovení tohoto práva ve smyslu § 2894 odst. 2 občanského zákoníku [bod 31] ve prospěch právnických osob bylo zvažováno jak v průběhu legislativních prací na samotné osnově občanského zákoníku, tak i při přípravě novelizace občanského zákoníku v roce 2014, nicméně v obou případech byl v průběhu dalších legislativních prací tento záměr zákonodárcem opuštěn.

39. Proti Rozhodnutí NS byla podána ústavní stížnost, ale jen proti výroku I, kterým Nejvyšší soud dovolání tam žalovaného zájmového spolku částečně odmítal. Ústavní soud stížnost usnesením ze dne 7. června 2022, sp. zn. IV. ÚS 573/22, odmítl. Proti zde významnému výroku II Rozhodnutí NS, kterým bylo dovolání vyhověno (zrušením části rozhodnutí krajského soudu a vrácením mu věci k dalšímu řízení), ústavní stížnost nebyla podána (neb se nejednalo o konečné rozhodnutí).
40. K Rozhodnutí se vyjádřil prof. JUDr. Dr. Karel Eliáš, hlavní autor současného občanského zákoníku, v článku Úvahy nad právem a jeho ohýbáním uveřejněným v Právních rozhledech 18/2021 str. 611 a násl. (čerpáno z beck-online, dále jen „Úvahy“). Uvedl: *Příklad vzájemné interakce zákonodárství, judikatury a právní praxe a příběh s koncem zatím otevřeným představuje otázka, zda má právnická osoba subjektivní právo na náhradu nemajetkové újmy při protiprávním zásahu do její pověsti. NS tuto otázku s brilantním a věcně správným odůvodněním zodpověděl, že nemá. Zjednodušeně vyjádřeno: právnická osoba není člověk. Její podstata je majetková. Vzhledem k tomu je evidentní rozdíl mezi pověstí právnické osoby a pověstí člověka. Újma na pověsti člověka má morální rozměr, který u právnické osoby chybí. K tomu je ale třeba dodat, že není sporu, že protiprávní zásah do názvu, pověsti, soukromí a podobných statků (§ 135 ObčZ) právnickou osobu znehybodňuje, tudíž má mít právo na reparaci negativního hospodářského důsledku tím způsobeného. Taková újma však nemůže být jiná než majetková, cestou k nápravě tedy je náhrada škody. O náhradě škody může soud ovšem rozhodnout, pokud o ni bude žalováno. Jiná cesta, kterou se praxe může vydat, je iniciovat změnu zákona k návratu právní úpravy v zákoně č. 509/1991 Sb. a domácím „specifikům“.*

41. Úvahy poukazují pod citací č. 59 na článek prof. JUDr. Petra Hajna s názvem *Může právnická osoba utrpět újmu?*, uveřejněný dne 10. listopadu 2014 na webu www.patria.cz. Tam se prof. Hajn vyjadřuje i k pracovní verzi návrhu novely občanského zákoníku, kterou zmiňuje i v Rozhodnutí NS. Cituje, že v ní se doporučuje, aby dosavadní § 135 občanského zákoníku byl doplněn tak, že právnická osoba se může domáhat též odčinění nemajetkové újmy s odůvodněním (důvodová zpráva), že *nový občanský zákoník vypustil oproti dřívější úpravě pravidlo, podle kterého mohla i právnická osoba žádat přiměřené zadostiučnění za nemajetkovou újmu, již utrpěla zásahem do svého názvu či pověsti. Důvodem zřejmě byla představa, že právnické osoby jako fiktivní útvar nemajetkovou újmu být stíženy nemohou. To je ovšem představa mylná: jakkoliv právnická osoba sama uskutečňuje nemajetkovou újmu pocítovat nemůže, mohou osoby v ní sdružené pocítovat nemajetkovou újmu zájmů, pro jejichž prosazování byla právnická osoba zřízena. Je dozajista na místě, aby to byla právě právnická osoba, kdo se pro osoby v ní sdružené bude domáhat (nejen) odčinění nemajetkové újmy*. Prof. Hajn s uvedenou argumentací k pracovní verzi novely ve svém článku souhlasí, poukazuje na to, že *neoprávněné poškození dobré pověsti právnické osoby může u jejich pracovníků vyvolávat existenční obavy, roztrpčení i vyžadovat těžko vyčíslitelné výdaje času a energie potřebné k nápravě pověsti*. Navíc dodává, že *právnická osoba není zdaleka jen určitou právní fikcí. Jde o reálně existující sociální organismus, jehož reakce jsou v mnohém podobné těm lidským. Ostatně existuje i vědní obor označovaný jako psychologie organizace – rozeznává kolektivní subjekty s chováním neurotickým i neutrálně vyrovnaným; optimistickým i opačným; podniky velmi rezervované k podstoupení rizika, nebo rizikového chování nakloněné a také právnické osoby agresivního nebo naopak trpělivského typu*. Po konkrétních případech se pak vrací k zmíněnému legislativnímu návrhu a uvádí, že pokládá za důvodný požadavek, aby se právnická osoba mohla domáhat odčinění nemajetkové újmy za neoprávněný zásah do svého názvu, pověsti a soukromí. Cestu však nutně nevidí v okamžité novelizaci § 135 občanského zákoníku, resp. i pokud jde o ostatní ustanovení doporučuje (v listopadu 2014) být zdrženlivý ohledně změn a **hledat možnosti rozumné interpretace**. Tu nalézá i s ohledem na úpravu v § 2988 o. z., podle kterého se každé osobě (tj. i osobě právnické), jejíž právo bylo dotčeno nebo ohroženo nekalou soutěží, přiznává mimo jiné i právo na přiměřené zadostiučnění jako nástroj, jímž se typicky nahrazuje nehmotná újma. **Uzavírá, že současné znění občanského zákoníku tak zřejmě připouští, že i právnickým osobám může vzniknout nemajetková újma**. Soutěžně orientované jednání pak lze ve smyslu § 2976 odst. 1 o. z. podle něj chápat značně široce.
42. Nejvyšší soud v Rozhodnutí také připouští, že i právnickým osobám může vzniknout nemajetková újma a vyjmenovává pod bodem 64 odůvodnění některé případy, včetně případů výslovně upravených občanským zákoníkem.
43. Komentáře ustanovení § 2971 o.z. vesměs připouštějí aplikaci také na právnické osoby. Takto JUDr. Petr Vojtek v komentáři dostupném v aplikaci Aspi (Wolters Kluwer) zmiňuje, že *zákonná dílce trpí další terminologickou nevyvážeností i ohledně okruhu oprávněných osob. Nárok se totiž přiznává každému (nikoliv jen člověku), takže se otvírá prostor pro úvahu i o jiných subjektech, tj. o právnických osobách*. Podle JUDr. Vojtky *jim ovšem lze jen stěží připisovat pocit osobního neštěstí, které je jakýmsi protipólem zákonného pojmu štěstí, jež § 3 odst. 1 vcelku jednoznačně a logicky spojuje jen s právy člověka*. Současně ale poukazuje na to, že *právnickým osobám zákon v jiných ustanoveních právo na přiměřené zadostiučnění za nemajetkovou újmu výslovně přiznává (např. v § 2988 - nekalá soutěž)* a uzavírá, že *tak nelze dovodit, že by právnické osoby byly a priori z dosahu § 2971 vyloučeny*. V komentáři Občanský zákoník, 2. vydání (1. aktualizace, 2022): C. H. Beck, autor výkladu k § 2971 JUDr. Martin Pašek dokonce k oprávněným osobám uvádí (ztotožňuje se s komentářem Leges): *Za splnění podmínek uvedených v komentovaném ustanovení vzniká právo na náhradu nemajetkové újmy především přímému poškozenému, pokud způsobenou újmu důvodně pocítuje jako osobní neštěstí, které je třeba u právnických osob chápat jako rozpor se skutečnými zájmy příslušné právnické osoby (Leges IX 2971 53)*.

44. Podle § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odstavce 2 zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
45. Takto způsobí-li nemajetkovou újmu právnické osobě v důsledku zásahu do její pověsti stát při výkonu státní moci, odpovídá za tuto újmu nikoli na základě soukromoprávní deliktní úpravy v občanském zákoníku, nýbrž v důsledku jeho odpovědnosti za nesprávný úřední postup podle § 13 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb. – srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. června 2016, sp. zn. 23 Cdo 1420/2020. Za úřední postup přitom judikatura považuje i projevy a vyjádření úředních osob a zveřejnění tiskových a podobných publikací v souvislosti s pravomocí – srov. k tomu např. zveřejnění napadaných tvrzení ze strany prezidenta, veřejného ochránce práv, vrchní komisařky Policie ČR, člena vlády (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. září 2016, sp. zn. 30 Cdo 4118/2015, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. května 2018, sp. zn. 30 Cdo 5848/2016, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. března 2020, sp. zn. 25 Cdo 705/2019, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. října 2021, sp. zn. 30 Cdo 3889/2020, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2020, sp. zn. 25 Cdo 1304/2019). Podle Stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. dubna 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 58/2011, se přiměřené zadostiučinění za nemateriální újmu v zásadě poskytuje i právnickým osobám, např. politickým stranám (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 8. 12. 1999, ve věci Freedom and Democracy Party /ÖZDEP/ proti Turecku, stížnost č. 23885/94) či jiným sdružením (rozsudek ESLP ze dne 19. 12. 1994, ve věci Vereinigung demokratischer Soldaten Österreichs and Gubi proti Rakousku, stížnost č. 15153/89), i obchodním společnostem. Z rozhodnutí Evropského soudu ve věci Comingersoll S. A. proti Portugalsku (odstavce 27 až 36) vyplývá, že v případech obchodních společností je při určování výše přiměřeného zadostiučinění třeba přihlížet i k jiným faktorům, **jako je pověst společnosti**, nejistota v plánování rozhodování, rozkol ve vedení společnosti a konečně též, i když v menším stupni, úzkost a potíže způsobené členům vedení společnosti.
46. Podle § 147 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, bylo-li řízení o insolvenčním návrhu zastaveno nebo byl-li insolvenční návrh odmítnut vinou insolvenčního navrhovatele, má osoba, které zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu vznikla škoda nebo jiná újma, právo na náhradu takové škody nebo jiné újmy vůči insolvenčnímu navrhovateli. V pochybnostech se má za to, že insolvenční navrhovatel zavinil zastavení insolvenčního řízení nebo odmítnutí insolvenčního návrhu. Podle odstavce 2 právo na náhradu škody nebo jiné újmy podle odstavce 1 lze uplatnit také tehdy, byl-li insolvenční návrh zamítnut; to neplatí, jestliže insolvenční návrh byl zamítnut proto, že dlužník po jeho podání splnil závazky, které osvědčovaly jeho úpadek, nebo proto, že se s věřiteli dohodl na jiném způsobu plnění těchto závazků, anebo z důvodu uvedeného v § 143 odst. 3.
47. Podle § 48 odst. 3 trestního zákoníku pachatel, od jehož potrestání bylo podmíněně upuštěno, může soud uložit přiměřená omezení a přiměřené povinnosti směřující k tomu, aby vedl řádný život; zpravidla mu též uloží, aby podle svých sil nahradil škodu nebo odčinil nemajetkovou újmu, kterou trestným činem způsobil, nebo aby vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem.

48. Právo na náhradu nemajetkové újmy pak plyne i nositelům práv chráněných autorským zákonem a zákony na ochranu průmyslového vlastnictví. Těmi mohou být i právnické osoby (s výjimkou osobnostních práv autora a výkonného umělce). Podle § 40 odst. 1 písm. e) zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, autor, do jehož práva bylo neoprávněně zasazeno nebo jehož právu hrozí neoprávněný zásah, může se domáhat poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu, zejména 1. omluvou, 2. zadostiučiněním v penězích, pokud by se přiznání jiného zadostiučinění nejevilo postačujícím; výši peněžitého zadostiučinění určí soud, který přihlédne zejména k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k zásahu do práva došlo; tím není vyloučena dohoda o narovnání. Podle § 41 autorského zákona domáhat se nároků podle § 40 odst. 1 písm. b) až d) a f) a § 40 odst. 3 a 4 je oprávněna namísto autora osoba, která smluvně nabyla výhradní oprávnění k výkonu práva dílo užít, nebo které je výkon tohoto oprávnění svěřen zákonem; nároku na přiměřené zadostiučinění k odčinění nemajetkové újmy se tato osoba může domáhat pouze za zásah do majetkových práv autorských. Právo autora domáhat se nároku na přiměřené zadostiučinění k odčinění nemajetkové újmy způsobené zásahem do osobnostních práv autorských, jakož i nároku podle § 40 odst. 3 zůstává nedotčeno. Ustanovení § 40 a 41 autorského zákona se podle § 74 autorského zákona použije na výkonné umělce, podle § 78 autorského zákona na výrobce zvukového záznamu, podle § 82 autorského zákona na výrobce zvukově obrazového záznamu, podle § 86 autorského zákona na vysílatele, podle § 94 autorského zákona pak přiměřeně na pořizovatele databáze. Z autorského zákona pak dále vyplývá, že autorem a výkonným umělcem mohou být pouze fyzické osoby (lidé), ostatní nositelé práv chráněných autorským zákonem včetně osob legitimovaných podle § 41 autorského zákona a dědiců majetkových práv k autorskému dílu/uměleckému výkonu mohou být právnickou osobou. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 221/2016 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, vymáhat práva podle předmětného zákona je oprávněn vlastník nebo majitel práva podle příslušného zákona na ochranu průmyslového vlastnictví, osoba oprávněná podle zvláštního právního předpisu užívat práva, zejména nabyvatel licence a profesní organizace ochrany práv, která je řádně uznávána v zemi původu jako organizace oprávněná zastupovat vlastníky či majitele práv průmyslového vlastnictví (dále jen "oprávněná osoba"). Podle § 5 odst. 1 předmětného zákona oprávněná osoba má právo na náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení, které získal porušovatel v důsledku ohrožení nebo porušení práva, a přiměřené zadostiučinění, byla-li zásahem do práv způsobena nemajetková újma. Přiměřené zadostiučinění může spočívat i v peněžitém plnění. Podle příslušných zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví mohou být oprávněnými osobami i osoby právnické, výjimkou je původce vynálezu jako osoba, která má právo na patent, původcem vynálezu je ten, kdo vytvořil vynález vlastní tvůrčí prací (§ 8 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích).
49. Podle § 77a odst. 1 o. s. ř. zaniklo-li nebo bylo-li zrušeno nařízené předběžné opatření z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno, je navrhovatel povinen nahradit škodu a jinou újmu každému, komu předběžným opatřením vznikla. Této odpovědnosti se navrhovatel nemůže zprostit, ledaže by ke škodě nebo k jiné újmě došlo i jinak.
50. Naopak lze upozornit, že pokud jde o jméno člověka, které současný občanský zákoník nechrání v rámci ochrany osobnosti, poskytuje text občanského zákoníku v § 78 odst. 1 ochranu pouze v rozsahu nároku zdržovacího a odstraňovacího. Text současného občanského zákoníku se (samotným) zásahem do jména právo na odčinění nemajetkové újmy tedy nespojuje. To obecně spojuje s přirozenými právy člověka. Podle § 2956 o. z. platí, že vznikne-

li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy. Předchozí občanský zákoník (č. 40/1964 Sb., zkráceně „obč. zák.“) se zásahem do jména jako složky osobnosti člověka právo na odčinění nemajetkové újmy spojoval (§ 13 odst. 2 obč. zák.).

Komentář Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 371, ISBN 978-80-7400-529-9, a to konkrétně k ustanovení § 78 (autor JUDr. Pavel Tůma, Ph.D., LL.M.) k tomu uvádí, že *jméno člověka je v domácí civilistice tradičně považováno za významnou součást osobnosti člověka ... Specifikum jména jako zvláštní hodnoty osobnosti spočívá v tom, že na rozdíl od ostatních stránek osobnosti není její přirozenou součástí, nýbrž důsledkem společenského (a rovněž i politického) vývoje. Člověk se z vlastní přirozenosti se jménem nerodí (srov. na rozdíl od osobní svobody, důstojnosti, cti apod. složek osobnosti, které jsou člověku přirozené). Jméno je člověku naopak na základě rodinného poměru určeno a v různých podobách ho může nabývat i v průběhu života. Nejedná se tedy o hodnotu v pravém slova smyslu vrozenou, byť jde o statek osobnostní (nemajetkové) povahy. Proto ani podstata zákonné ochrany samotného jména proti jeho dotčení není ze své povahy primárně přirozenoprávní, nýbrž povýšce statusová. Proto lze dovozovat, že zásahem do samotného jména nevzniká bez dalšího újma na přirozeném právu člověka, nýbrž může vzniknout jiná újma nemajetkové (osobnostní) povahy... Přirozenoprávní základ tak můžeme nalézt nikoli v samotné ochraně jména, nýbrž v ochraně jiných stránek osobnosti, jimž se může dít újma právě prostřednictvím užití jména. Tento závěr vyplývá i vzhledem k objektivně (mimoprávně) rozličnému významu jména člověka a jeho role v lidském životě ... Komentář tak uzavírá, že v rámci zákonné ochrany osobnosti člověka v této souvislosti můžeme rozlišovat a) ochranu původem přirozenoprávní, a to zejm. ve vztahu k právu člověka být pojmenován a své jméno užívat, ke svobodě člověka na volbu vlastního soukromoprávního označení, k ochraně důstojnosti, cti a vážnosti apod. při užití jména; b) původem statusovou (pozitivně právní), a to zejm. ve vztahu k zpochybnění práva ke jménu a k neoprávněnému zásahu do jména.*

Pokud jde o důvodovou zprávu, ta k tomu, že by ochrana jména měla být novým občanským zákoníkem oslabena oproti předchozí úpravě a že by při zásahu do jména jako statusového (nikoli přirozenoprávního) statku člověk neměl mít právo na odčinění nemajetkové újmy (jak by odpovídalo textu), neuvádí ničeho. Podle odvolacího soudu lze tak těžko nalézt argumenty pro takové oslabení práva ke jménu. Důvodová zpráva navíc dokonce zmiňuje, že osnova sleduje dosavadní právní pojetí, výrazně je však prohlubuje a rozšiřuje a zamýšlí ochranu jména i rozšířit. Absencí výslovného ustanovení, podle kterého by při zásahu do práva na jméno, nejde-li o zásah do jména jako práva přirozeného, nelze chápat jako úmysl zákonodárce, nýbrž jako chybu textu, kterou je třeba překlénout analogií zákona.

Nota bene v situaci, kdy v příkrém kontrastu s tím se zásahem do obchodní firmy (což je také právo statusové) text občanského zákoníku výslovně právo na odčinění nemajetkové újmy spojuje (viz výše § 423 ve spojení s § 2988 o. z.). Obchodní firmu může mít i fyzická osoba [§ 42 písm. b) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a evidenci svěřenských fondů], typicky jde ale o statusový statek právnické osoby. Naopak nebude-li právnická osoba podnikatelem zapsaným v obchodním rejstříku, jako třeba není žalovaný, text občanského zákoníku se zásahem do jejího jména tedy názvu podle § 132 o. z. (podle kterého je jménem právnické osoby její název) právo na odčinění nemajetkové újmy, stejně jako u pověsti a soukromí, nespojuje (viz výše § 135 o. z.). To se jeví jako nelogické a nedůvodné rozlišení, které nelze vnímat jinak, než jako nespravedlivé.

51. Ve světle všeho výše uvedeného je soud přesvědčen, že ač to z textu občanského zákoníku výslovně nevyplývá, má právnická osoba i v případě zásahu do pověsti (názvu a soukromí) podle § 135 o. z. právo na odčinění nemajetkové újmy, aniž by to bylo ujednáno. K témuž

soud dospívá, pokud jde o člověka a zásah do jeho jména jako „jen“ statusového práva.

52. Není to z důvodu, že právo požadovat omluvu plyne již z ustanovení § 125 odst. 2 o. z., neboť má spadat pod nárok odstraňovací, jak namítá žalobkyně. Omluva je formou odčinění nemajetkové újmy. Stejně tak sama skutečnost, že právo na ochranu pověsti právnické osoby vyplývá již z ústavního pořádku, nutně nemusí znamenat, že katalog práv naplňujících tuto ochranu zahrnuje i právo na odčinění nemajetkové újmy. Avšak to, že právo na ochranu pověsti je garantováno Listinou základních práv a svobod je důležitý aspekt (argument) při doplňování mezery zákona analogií zákona.
53. Soud nepochybně, že současný občanský zákoník (na rozdíl od znění předchozího občanského zákoníku, konkrétně § 19b odst. 3 obč. zák., v období od 1. ledna 1992 do konce své účinnosti, tj. do 31. prosince 2013) neobsahuje výslovné ustanovení, které by právo na odčinění nemajetkové újmy při zásahu do pověsti právnické osoby chráněné § 135 o. z., zakládalo. Ustanovení § 135 odst. 2 o. z. jmenuje pouze nárok zdržovací a odstraňovací (předchozí občanský zákoník jmenoval právo na přiměřené zadostiučinění, které mohlo být požadováno i v penězích). Ustanovení § 2894 odst. 2 pak stanoví obecné pravidlo, že nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon.
54. Soud je přesvědčen, že zde **jsou dány důvody pro analogii zákona (§ 10 odst. 1 o. z.), která tuto absenci překlene**, neboť nesdílí názor, že se zde skutečně jedná o úmysl zákonodárce, nýbrž se naopak domnívá, že jde o neúmyslné opomenutí.
55. Pokud by se snad přesto skutečně o takový úmysl zákonodárce jednat mělo, i pak zde jde podle soudu o situaci překlennutelnou mocí soudní analogií zákona (§ 10 odst. 1 o. z. ve spojení s § 2 odst. 3 o. z.). Úkolem moci soudní (a to i obecných soudů) je v situacích jako je tato vyplnit mezeru práva. Mezera práva spočívající v absenci práva právnické osoby na odčinění nemajetkové újmy při neoprávněném zásahu do její pověsti, chráněné i Listinou základních práv a svobod, v situaci, kdy takové právo právnické osobě český právní řád, a konkrétně i sám občanský zákoník, přiznává na mnoha jiných místech ve srovnatelných (obdobných) nebo možná i méně závažných situacích, totiž podle odvolacího soudu představuje nepřijatelné, nespravedlivé a bezohledné uspořádání práv. To je možné a potřebné překlenout vyplněním takové mezery obdobně, jako byla vyplněna například mezera práva ohledně práva na uveřejnění odpovědi i ve vztahu k mediálnímu obsahu zpřístupňovanému na internetu (k tomu srov. náleží Ústavního soudu ze dne 23. června 2020, sp. zn. IV. ÚS 2257/18).

V.3 Překlenutí nezamýšlené absence výslovného ustanovení občanského zákoníku analogií zákona

56. Soud má vážnou pochybnost, zda skutečně bylo vůlí zákonodárce, aby s nekvalifikovaným zásahem do pověsti právnické osoby právo na odčinění nemajetkové újmy nebylo spojováno, resp. je přesvědčen, že o úmysl zákonodárce nešlo.
57. Na rozdíl od Nejvyššího soudu má soud prvního stupně za to, že neuvedení předmětného práva ve spojení s ochranou statků chráněných § 135 o. z. není odrazem promyšlené a v textu zákona důsledně promítnuté koncepce právnických osob jako fiktivních právních útvarů. Žádná taková koncepce se v občanském zákoníku a ani obecně v právním řádu České

republiky neuplatňuje. Jde naopak o stav zákonodárcem nezamýšlený, v důvodové zprávě nezmiňovaný, ač předchozí právní úprava toto právo se zásahem do názvu i pověsti právnické osoby od roku 1992 přiznávala a nová úprava by pak byla oslabením dosavadní úrovně ochrany práv právnických osob, což by jistě za zmínku v důvodové zprávě stálo. Ani skutečnost, že se později neprosadila novela občanského zákoníku, která výslovné doplnění ustanovení zvažovala, není důvodem pro závěr o úmyslu zákonodárce, nýbrž mohlo jít o úvahy nevhodnosti okamžité novelizace nového kodexu a o snahu absenci výslovného ustanovení překlenout analogií.

58. Byla-li absence výslovného ustanovení snad vůlí autorů předlohy občanského zákoníku, nevyjádřili ji podle odvolacího soudu přesvědčivě, když takto významná diskontinuita (v rozsahu ochrany ústavně garantovaného práva) není zmíněna v důvodové zprávě a současně na jiných místech přímo občanský zákoník právnické osobě právo na odčinění nemajetkové újmy nadále přiznává, stejně tak český právní řád na mnoha jiných místech.

K tomu, že vůlí zákonodárce nelze zaměňovat s vůlí tvůrců zákona, se vyjádřil Nejvyšší soud např. v rozsudku ze dne 22. listopadu 2016, sp. zn. 26 Cdo 1454/2016. Tam řešil výklad výpovědi z nájmu bytu dle § 2288 odst. 2 písm. a) o. z. Otázkou bylo, zda se podmínky opuštění rodinné domácnosti a rozvodu vztahují i na pronajímatele, nebo jen na jeho manžela a tam žalující strana poukazovala mj. na „názor samotných autorů nového civilního kodexu obsažený v publikaci Eliáš a kol. Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku.“ Nejvyšší soud ve zmíněném rozhodnutí uvádí: *V této souvislosti nelze přehlédnout, že bylo-li záměrem tvůrců zákona č. 89/2012 Sb. odklonit se od dosavadního převládajícího výkladu (ať už soudního či doktrinárního) příslušných právních norem, tak to v řadě případů výslovně uvedli nebo alespoň naznačili zejména v důvodové zprávě k tomuto zákonu (viz např. důvodovou zprávu k § 513, § 555 – 558, § 700, § 1315, § 2040, § 2175, nebo § 2204 o. z.). V případě výpovědního důvodu opírajícího se o potřebu bytu pro pronajímatele se však z důvodové zprávy ani jiných dobových dokumentů týkajících se vzniku zákona (pozdější komentáře autorů jeho předlohy jsou v tomto směru nerozhodné) nepodává, že vůle zákonodárce zde směřovala k vyloučení použití stávající judikatury na budoucí případy.*

Takový pohled na vůli, potažmo absenci vůle zákonodárce dle soudu prvního stupně platí nejen pro výklad ustanovení zákona, ale i pro překlenutí mezery v textu zákona. Tu pak při diskontinuitě s předchozí úpravou, jako je tomu zde, je třeba vnímat jako zákonodárcem nezamýšlenou.

59. Právnická osoba (která podle současného občanského zákoníku má dokonce i soukromí a může zřejmě pociťovat i neštěstí – viz výše) je jistě způsobilá utrpět nemajetkovou újmu a není zde rozumného důvodu, aby při zásahu do nehmotného statku právě jako je pověst (název či soukromí) právnické osobě právo na odčinění nemajetkové újmy nepřislušelo, tak jako jí koneckonců přísluší v případech, kdy zásah do jmenovaných statků lze kvalifikovat jako nekalosoutěžní jednání či nesprávný úřední postup.
60. S odkazem na výše citované nelze souhlasit s názorem, že právnické osobě může při zásahu do pověsti vzniknout jen újma majetková s tím, že cestou k její nápravě je náhrada škody. Rozhodně ne každá právnická osoba je podnikatelem, ne každá právnická osoba usiluje o zisk, existuje řada právnických osob, kde újma bude právě jen nemajetková. Může jít o různé subjekty veřejného práva, jako jsou obce, zájmové organizace, neziskové společnosti a další. I náhrada nemajetkové újmy má reparační charakter – poskytuje se v penězích, nezajistí-li jiný

způsob skutečně a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy (§ 2951 odst. 2 o. z.). Současný zákoník chápe i právo na odčinění nemajetkové újmy důsledně jako (relativní) právo majetkové, srov. zařazení závazků z deliktů do čtvrté části (hlava III). Současně nelze přehlížet, že institut odčinění nemajetkové újmy plní funkci nejen satisfakční, ale i preventivně sankční, což je i ve vztahu k současnému občanskému zákoníku zdůrazňováno Ústavním soudem (srov. nedávný náleze ze dne 2. listopadu 2021, sp. zn. I. ÚS 668/21). Náhrada škody (majetkové újmy) tuto funkci však neplní. Není přitom také žádný rozumný důvod, proč by při odčinění újmy do pověsti právnické osoby neměla být aplikována i tato funkce.

61. Ani skutečnost, že jméno i pověst právnické osoby chrání i mediální zákony (tiskový zákon č. 46/2000 Sb., vysílací zákon č. 231/2001 Sb.) instituty odpovědi a dodatečného sdělení, není argumentem pro to, aby právnickým osobám při zásahu do uvedených statků nenáleželo právo na odčinění nemajetkové újmy podle občanského zákoníku, jak argumentuje žalovaný. Koneckonců tyto zákony výslovně zmiňují, že ustanovení občanského zákoníku o ochraně osobnosti a ochraně jména a dobré pověsti právnické osoby zůstávají jejich úpravou nedotčena a odkazují pod čarou na (v době jejich přijetí účinný) § 11 a § 19b obč. zák. Navíc ne každý zásah do pověsti (či názvu) právnické osoby je pod mediální zákony podřaditelný (ať již proto, že mnohé zásahy do chráněných statků se nedějí obsahem, na který úprava mediálních zákonů dopadá, nebo třeba proto, že odpověď dopadá jen na skutková tvrzení, nikoli i na hodnotící soudy).
62. Podle soudu prvního stupně je nelogické a tak nepřipustné, aby v týchž situacích jen s tím rozdílem, že jednou jde o postup úřední a podruhé o postup soukromý, popř. že jednou jde o jednání v hospodářské soutěži a podruhé mimo ni, právnické osobě právo na odčinění nemajetkové újmy v prvním případě příslušelo a v druhém nikoli.
63. Je tak nepřipustné, aby v situaci, kdy se téhož neoprávněného zásahu do pověsti právnické osoby dopustí (např. při tiskové konferenci či v televizním pořadu) na jedné straně člen vlády (při úředním postupu) a na druhé straně předseda (opoziční) politické strany jednající za předmětnou stranu, v prvním případě právo na náhradu nemajetkové újmy právnická osoba měla a podruhé neměla. Stejně tak v situacích, kdy se jednou úředník dopustí nesprávného úředního postupu, který je přičitatelný státu, a podruhé by šlo o jeho exces, opět poprvé by zde právo bylo, podruhé nikoli. Stejně tak je nepřipustné, aby se existence práva na odčinění nemajetkové újmy při zásahu do pověsti právnické osoby lišila podle toho, zda napadané jednání je v konkrétním případě, na základě individuálního posouzení věci, jednáním v hospodářské soutěži (jakkoli široce vykládané), nebo mimo ni. Přitom nekalosoutěžní podstata zlehčování (§ 2984 o. z.) se od „obyčejného“ zásahu do pověsti (§ 135 o. z.) liší právě jen tím, že se uskutečňuje v hospodářské soutěži.
64. K posledně uvedeným rozdílům se právě zde a v této věci hodí ocitovat stále aktuální závěry prof. Hajna na téma testování výrobků a služeb ve sdělovacích prostředcích, které vyslovil na str. 100 až 104 v kapitole věnující se právě zlehčování v publikaci *Jak jednat v boji s konkurencí* vydané již v roce 1995 nakladatelstvím LINDE PRAHA, a. s.
65. Zmiňuje tam mimo jiné následující: *Ten, kdo se svými výrobky a službami vstupuje na trh, musí strpět, aby byl objektem odborného i běžného žurnalistického posuzování. Vyplývá to mj. z Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, která byla vyhlášena usnesením předsednictva České národní rady 16. prosince 1992 pod č. 2/1993 Sb. (dále jen Listina). V čl. 17 odst. 2 Listiny se každému přiznává právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace. V odst. 4 cit. ustanovení se však zákonu poskytuje možnost právě uvedená práva omezit. Jedním z důvodů pro takové omezení jsou případy, za nichž*

by mohla být dotčena práva a svobody druhých subjektů společenského života. I při posuzování hospodářských výsledků jiných subjektů tak platí právo svobodného šíření informací, které je však omezeno zejména právními předpisy proti nekalé soutěži, právem na ochranu osobnosti u fyzických a právnických osob a také ustanoveními občanského zákoníku, která mají předcházet vzniku škod. Ve společnosti založené na hospodářském soutěžení mají informace o hospodářských subjektech (ať již se jedná o informace kladné či záporné) mimořádný vliv na jejich soutěžní situaci. Proto soudy obecně značně přísně hodnotí, zda posuzování hospodářských výkonů v tisku se opíralo o věrohodná fakta a zda nebyly v nepřiměřené míře dotčeny zájmy kritizovaného hospodářského subjektu. Jednou z forem vyjadřování názorů, uplatňování práva kritiky je i testování výrobků a služeb a zveřejňování takových testů v prostředcích masové komunikace. K tomu, aby se takové testování nedostávalo do střetu s právním řádem, musí být splněno několik souběžných podmínek: a) Testující instituce nesmí být vedena ve svém počínání soutěžním záměrem, tj. snahou favorizovat některého z účastníků hospodářské soutěže či jiného zlehčovat, ať již takovým počínáním sleduje vlastní zájmy nebo hodlá prospívat jinému soutěžiteli. Stejně tak je nepřijatelné, aby existoval užší hospodářský vztah mezi testujícím subjektem a jedním z oněch subjektů, jejichž výrobky nebo služby jsou testovány. b) Testování se musí provádět dostatečně odbornými způsoby a osobami, jejichž odborná kompetence v dané oblasti nebudi pochybnosti. c) Při testování nesmí docházet k odborným pochybením, ať již k nim vedl úmysl či pouhá nedbalost. Přitom od každého, kdo veřejně provádí posuzování pracovních výsledků někoho druhého, se vyžaduje zvláštní míra pečlivosti. d) Testování musí být prováděno na dostatečně reprezentativním vzorku zboží a služeb. e) Veřejná prezentace výsledků, které byly získány testem, se musí dít strážlivou, věcnou formou. Pokud se při prezentaci testu používá nadnesených formulací běžných pro jazyk reklamních agentur, mohla by být záležitost hodnocena jako tak zvaná „skrytá redakční reklama“, a to i v případě, že by redakce nesledovala soutěžní záměr. Jestliže se dá testující instituci prokázat, že jednala v rámci hospodářské soutěže a byla vedena soutěžním záměrem (například provozovala skrytou reklamu ve prospěch určitého soutěžitela či napomáhala zlehčování jiného), přicházejí v úvahu právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži (§ 53 a 54 obč. zák.), jak o nich budeme uvažovat později. Režim těchto nároků (přiměřené zadostiučinění ev. v peněžní formě, nábrada škody, vydání bezdůvodného obohacení) se pak bude řídit obchodním zákoníkem. To zejména znamená, že ev. nábrada škody bude založena na objektivním principu. Nedá-li se prokázat existence soutěžního záměru či rozpor s pravidly soutěžního práva, avšak test vykazuje jiné vady (nedostatečná odborná úroveň testu, nevhodné formulace, které – v rozporu s objektivní skutečností – snižují výkony některého z testovaných subjektů) uplatní se ustanovení § 19b odst. 3 obč. zák., kde se postihuje neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby.

66. Podle ustanovení § 19b odst. 3 obč. zák. se přiměřeně uplatnilo ustanovení odstavce 2 i pro neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby. Odstavec 2 stanovil, že při neoprávněném použití názvu právnické osoby je možné se domáhat u soudu, aby se neoprávněný uživatel zdržel jeho užívání a odstranil závadný stav; je možné se též domáhat přiměřeného zadostiučinění, které může být požadováno i v penězích.
67. Jinak řečeno při zásahu od 1. ledna 1992 do 31. prosince 2013 právnická osoba měla právo na odčinění nemajetkové újmy při neoprávněném zásahu do své pověsti mediálním výstupem jak tehdy, když byla zasažena kvalifikovaně zlehčováním, tak tehdy, kdy se tak stalo nekvalifikovaně (mimo soutěž) prostým zásahem do pověsti.
68. Soud prvního stupně je přesvědčen, že úmyslem zákonodárce nebylo vytvořit novým občanským zákoníkem takové právní prostředí, které v jedné situaci právo na náhradu nemajetkové újmy připustí a v druhé, srovnatelné, ne, a bude navíc v diskontinuitě oproti nahrazované přes 20 let účinné právní úpravě.
69. Podle soudu prvního stupně absence výslovné zmínky práva na odčinění nemajetkové újmy v souvislosti se zásahem do pověsti (názvu a soukromí) v § 135 o. z. není záměrná, ale jde

o nedopatření, stejně jako je tomu podle odvolacího soudu při zásahu do jména člověka jako statusového statku.

70. **Je tak namístě chránit statky právnické osoby zmíněné v § 135 o. z. s použitím analogie zákona** shodným katalogem práv jako při ochraně obchodní firmy či proti nekalé soutěži, tedy **i prostřednictvím práva na odčinění nemajetkové újmy.**

V.4 Překlenutí zamýšlené absence výslovného ustanovení občanského zákoníku analogií zákona

71. Podle soudu prvního stupně je ale namístě dospět cestou analogie zákona k posledně uvedenému závěru i tehdy, pokud by absence výslovné zmínky práva na odčinění nemajetkové újmy v souvislosti se zásahem do statků chráněných § 135 obč. zák. úmyslem zákonodárce byla.
72. Absenci takové úpravy totiž podle soudu prvního stupně lze považovat za **mezeru v právu, kterou je třeba doplnit** tak, jak k tomu obecné soudy nabádá Ústavní soud mimo jiné v nálezu ze dne 23. června 2020, sp. zn. IV. ÚS 2257/18. Ústavní soud přistoupil k vyplnění mezery práva spočívající v absenci práva na odpověď v prostředí internetových médií, a to za situace, kdy úmyslem zákonodárce bylo toto právo přiznávat jen v prostředí (materiálního) periodického tisku, televizního vysílání a rozhlasového vysílání. Shodou okolností zde Ústavní soud vyplnil mezeru v právu, které se týká mimo jiné také zásahu do pověsti právnické osoby a také odčinění nemajetkové újmy (zde konkrétně formou zveřejnění odpovědi), přičemž ani zde se nejednalo o případ, kdy by bylo možno dovozovat konkrétně takové právo (v prostředí internetu) z mezinárodního či unijního práva či ústavního pořádku, ač samozřejmě stejně jako v nyní projednávané věci platilo, že jde o ochranu statků ústavním pořádkem chráněných.
73. Myšlenky, na kterých je postaven zmiňovaný nálezk Ústavního soudu, jsou velmi přílehavé i k nyní posuzované situaci (tedy s tím rozdílem, že v projednávané věci panuje značná pochybnost o tom, že zákonodárce skutečně zamýšlel při samotném zásahu do pověsti právnické osoby právo na odčinění nemajetkové újmy nepřiznat).
74. Vyplnění mezery v právu doplněním práva na odčinění nemajetkové újmy při zásahu do pověsti právnické osoby odpovídá principům spravedlnosti a dobrému uspořádání práv a povinností. Opak lze vnímat jako bezohlednost a rozpor s obvyčejným vnímáním spravedlnosti.
75. Soud prvního stupně má za to, že i pokud bylo úmyslem zákonodárce při zásahu do pověsti právnické osoby nezakotvit právo na odčinění nemajetkové újmy (ledaže je tak ujednáno), pak zde k vyplnění mezery zákona není nutné iniciovat změnu zákona mocí zákonodárnou, nýbrž ji může, resp. musí vyplnit moc soudní analogií zákona.
76. Soud prvního stupně jde zde tedy ještě dále než názor vyjádřený v bodu 41 odůvodnění tohoto rozsudku. Podle soudu prvního stupně totiž nestačí jen široký či jakkoli rozšiřující výklad soutěžně orientovaného jednání, neboť není žádný rozumný a spravedlivý důvod pro to, aby byl jen nepatrná část zásahů do pověsti právnické osoby, která by se pod takové široké chápání soutěžně orientovaného jednání nevtěsnala, nebyla postihována povinností odčinit nemajetkovou újmu, resp. nebyla spojována s právem poškozeného na odčinění takové újmy.

77. Podle soudu prvního stupně je tedy namístě s každým zásahem do pověsti právnické osoby pojit právo na odčinění nemajetkové újmy a k překlenutí mezery zákona, a to i zamýšlené, použít analogii zákona. Takový postup považuje odvolací soud za souladný s § 10 odst. 1 o.z., potažmo § 2 odst. 3 o.z.
78. Soud prvního stupně na základě shora uvedeného tak uzavírá, že podle jeho názoru **právnická osoba má právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené i samotným neoprávněným zásahem do své pověsti podle § 135 odst. 2 o.z., aniž by to muselo být výslovně sjednáno.**
79. Na základě výše uvedeného soud prvního stupně dospěl k závěru, že je na místě, aby se žalobkyně domáhala nemajetkové újmy formou omluvy, když požadavek omluvy je v posuzované věci přiléhavým.

V.5 Problematika kritických hodnotících soudů

80. Pokud soud dospěl k závěru o legální oprávněnosti požadavku žalobkyně na omluvu (jak je uvedeno výše) zabýval se soud problematikou hodnotícího soudu a kritického hodnotícího soudu. Podle *rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. 30 Cdo 608/2007 (či např. dle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2020, sp. zn. 23 Cdo 2395/2018 [C 19467] **Hodnotící soud** vyjadřuje subjektivní názor svého autora, který k danému faktu zaujímá určitý postoj tak, že jej hodnotí z hlediska správnosti a přijatelnosti, a to na základě vlastních (subjektivních) kritérií. Hodnotící soud nelze jakkoli dokazovat, je však nutné zkoumat, zda se zakládá na pravdivé informace, zda forma jeho prezentace je přiměřená a zda zásah do osobnostních práv je nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, tzn. zda primárním cílem není hanobení a zneuctění dané osoby. Dále podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2011, sp. zn. 23 Cdo 2758/2010, [C 10405] pravdivá informace nezasahuje do práva na ochranu dobré pověsti právnické osoby, ledaže by údaj byl podán takovou formou a v takových souvislostech, že zkrsluje skutečnost či vyvolává dojem zkrslení skutečnosti, čímž působí difamačně. * V každém konkrétním případě je vždy nezbytné zkoumat intenzitu tvrzeného porušení základního práva na ochranu dobré pověsti, a to v kontextu se svobodou projevu a s právem na informace a se zřetelem na požadavek proporcionality uplatňování těchto práv a jejich ochrany. Zásah do dobré pověsti právnické osoby je dán pouze tehdy, jestliže přesáhl určitou přípustnou intenzitu takovou měrou, kterou již v demokratické společnosti tolerovat nelze. Dále podle *nálezů Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 367/03, [57/2005 USn.] lze obecně konstatovat, že osoby veřejně činné, tedy politici, veřejní činitelé, mediální hvězdy aj. musí akceptovat větší míru veřejné kritiky než jiní občané. Důvod tohoto principu je dvojitý. Jednak se tím podporuje veřejná diskuse o veřejných věcech a svobodné utváření názorů. Co největší bohatost diskuse o věcech veřejných by měla být státní mocí regulována jen v míře nezbytně nutné (srov. čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod). Současně tím stát akceptuje, že jeho mocenský zásah do svobody projevu za účelem ochrany dobrého jména jiných občanů by měl přijít subsidiárně, tedy pouze tehdy, pokud nelze škodu napravit jinak. Škodu lze napravit jinak než zásahem státu, např. užitím přípustných možností k oponování kontroverzním a zavádějícím názorům. Tak lze často minimalizovat škodlivý následek sporných výroků mnohem efektivněji než cestou soudního řízení.**
81. K výše uvedenému soud z výsledku provedení dokazování odkazuje na skutečnost, že žalovaný M. spornou část začíná komentářem směřovaným na adresu redaktora L. X. V. „*vy třeba jste taky pokrytec přeci ne, nebo zbabělec*“ [bod 13], když následuje „*tajíte komu patří XTV*“ a následně „*ale já jsem slyšel, že ta Vaše XTV, když jsem se na to koukal, to patří nějakému pětadvacitiletému mladému klukovi, ale já jsem slyšel, nemám to potvrzený, že to platě rusové, respektive*

ruská rozvědka. Rozumíte to je přeci strašný, ti co zabilí dva lidi tedka ve Vrbětících, platěj Vaší televizi, která xxx xxx xxx xxx“. Následně uvedl „... máte svůj projekt, který financuje Bůh ví kdo...“.

82. Z kontextu rozhovoru, když žalovaný M. uvedl, uvedenou část slovním napadením redaktora L. X. V. „*vy třeba jste taky pokrytec...*“ a pokračoval problematikou financování žalobkyně, když již v tomto rozhovoru samotném přiznal, že skutečnosti týkající se financování žalované nemá za potvrzené, což také potvrdil v rozhovoru DVTV [bod 17]. U dané věci soud v kontextu rozhovoru samotného dospěl k závěru, že primárním cílem (této části rozhovoru) bylo zneuctění L. X. V. a společnosti, ve které působí, (žalobkyni) společnost XTV. Soud však dospěl k závěru, že uvedený výrok ani není hodnotícím soudem, ale pouze snaha uvedené, že žalobkyně má mít nelegitimní zdroj financování. Žalovaný ani financování nikterak nehodnotí, ale naopak uvádí „*ale já jsem slyšel, nemám to potvrzený, že ...*“, tedy nehodnotí, ale pouze konstatuje, že žalovaná má být financována prostřednictvím ruské tajné služby. Žalovaný však ve výše uvedeném rozhovoru uvedl, že uvedenou skutečnost ověřenou nemá a skutečnost, že by žalovaná byla placena ruskou rozvědkou momentálně dokázat nemůže (ale může se o to pokusit), a u uvedeného parafrázuje L. X. V. se slovy „*asi to není, pravda, ale může být*“. Z uvedeného soud má za to, že se nejedná o hodnotící soud.
83. Přestože soud dospěl k závěru, že se nejedná o hodnotící soud, zabýval se výrokem žalovaného také z hlediska pravdivosti uvedeného výroku (tedy zda se výrok zakládá na pravdivé informaci), když ve vlastnické struktuře a základním kapitálu společnosti XTV (žalobkyně) se podle obchodního rejstříku nenachází cizí kapitál a koncovými vlastníky žalobkyně jsou pan J. Č., který měl v době vysílání předmětného rozhovoru xx let, a který má na této společnosti podíl v rozsahu xx% a pan S. H., který měl v době vysílání předmětného rozhovoru xx let, který má na společnosti podíl v rozsahu xx%. Pokud jde o vlastnickou strukturu tato byla v řízení prokázána, financování provozu společnosti nebylo předmětem dokazování. V posuzované věci navíc, pokud jde o pravdivost tvrzení, je důkazní břemeno na straně žalované. V řízení tak nebylo prokázáno, že by XTV byla financována prostřednictvím ruského kapitálu, ale zároveň nebylo prokázáno (a ani prokazováno), že by se ruský kapitál (nebo přímo dokonce ruská rozvědka), jakkoliv na provozu společnosti podílel(a).
84. Dalším bodem je přiměřenost formy prezentace, kde soud odkazuje na výše uvedené [bod 81 a 82], když má za to, že forma prezentace nebyla přiměřená, naopak od počátku se žalovaný snažil o to urazit L. X. V. „ *jste zbabělec a pokrytec*“ a také žalovanou tím, že o ní prohlásil, že je placenou ruskou rozvědkou. V kontextu uvedeného pak zásah do osobnostních práv není nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky. Závěrem se soud zabýval také tím, že se jedná o veřejně činnou osobu, u které lze akceptovat vyšší míru veřejné kritiky, než u jiných občanů. V posuzované věci k uvedenému není na místě přehlédnout s ohledem na skutečnost, že žalovaný neprokázal, že by se jeho tvrzení zakládaly na pravdivé informaci.
85. Na základě výše uvedeného soud dospěl k závěru, že je na místě žalobě vyhovět, když dospěl k závěru, že je na místě upravit znění navržené omluvy.

V.6 Úprava navržené omluvy soudem

86. Žalobkyně se v řízení domáhala omluvy ve znění
„Omluva společnosti XTV, s. r. o. výrokem:

*„já jsem slyšel, že ta vaše XTV, že to platěj Rusové, resp. Ruská rozvědka. Rozumíte, to je strašný. Ti, co zabili teďka dva lidi. Ve Vrbětících, platěj vaši televizi.“ Uveřejněném dne xxx v Českém rozhlasu Region v pořadu „X a xxx“, jsem neoprávněně zasáhl do pověsti společnosti XTV, s. r. o. Omlouvám se za uveřejnění těchto **nepravdivých** údajů, T. M..“ [bod 2].*

Soud ve výroku rozhodl tak, že žalovaný je povinen do čtrnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku zveřejnit na své náklady omluvu žalobkyni v následujícím znění:

Omluva společnosti XTV, s. r. o. výrokem:

„já jsem slyšel, že ta vaše XTV, že to platěj Rusové, resp. Ruská rozvědka. Rozumíte, to je strašný. Ti, co zabili teďka dva lidi. Ve Vrbětících, platěj vaši televizi.“ Uveřejněném dne xxx v Českém rozhlasu v pořadu „X a xxx“, jsem neoprávněně zasáhl do pověsti společnosti XTV, s. r. o. Omlouvám se za uveřejnění těchto údajů, T. M.. [výrok II].

87. Na základě provedeného dokazování a skutkových zjištění soud sice dospěl k závěru, že žalobce prohlásil uvedený výrok, u kterého se mu nezdařilo prokázat, že se zakládá na pravdivé informace [bod 80 - 83], zároveň však v řízení ani nebylo prokázáno, že se jednalo o výrok nepravdivý [zejména bod 83]. V tomto ohledu soud odkazuje na vyjádření žalovaného M., kterým má být parafráze L. X. V. slovy „asi to není pravda, ale může být“. Soud tak s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2015, sp. zn. 23 Cdo 3132/2014 [C 14687] s označením **Posouzení souvislosti difamující věty v novinovém článku** a právní větou ve znění *posouzení souvislosti napadené věty v novinovém článku má význam i pro posouzení žalobního nároku, kterým se účastník domáhá zveřejnění omluvy, v němž mělo být uvedeno, že napadená věta (výrok v článku) není pravdivá. V případě, že soud zjistí, že výrok uveřejněný žalovanou je pravdivý, nemůže uložit povinnost, aby druhý účastník uveřejnil omluvu, v níž je obsaženo tvrzení o nepravdivosti takového výroku, nicméně v případě, kdy přes svou pravdivost působí dotčený výrok difamačně, je namístě, aby soud upravil znění navržené omluvy tak, aby odpovídala prokázanému závažnému jednání a smyslu institutu omluvy jako takovému. Může tedy vypustit určité slovní spojení či celou větu či znění omluvy konkretizovat.* Která dle soudu dopadá také na posuzovanou věc.
88. V řízení nebylo prokázáno, a ani prokazováno [bod 83] žádnou ze stran, že by XTV (žalobkyně) byla financována prostřednictvím ruského kapitálu. Uvedené se nutně nemusí vztahovat pouze na vlastnickou strukturu, ale také na provoz společnosti XTV (žalobkyně). V řízení bylo pouze prokazováno a prokázáno, že ruský kapitál není obsažen ve vlastnické struktuře žalobkyně. Vzhledem k uvedenému soud dospěl k závěru, že žalovaný T. M. svým výrokiem zasáhl do pověsti žalobkyně. Vzhledem k charakteru výroku, kde je uvedeno „*platěj Vaši televizi*“ se soud soustředil na uvedený výrok v širším smyslu, tedy nikoliv pouze na vlastnickou strukturu, ale také na financování provozních nákladů, kde jak je uvedeno výše [bod 83] financování provozních nákladů nebylo předmětem dokazování. Na základě uvedeného soud z textu omluvy vyřadil slovo „**nepravdivých**“. Přesto však v kontextu výroku došlo k zásahu do pověsti společnosti (tedy žalobkyně).

V.7 Závěr

89. Na základě výše uvedených skutečností [část V.1 – V.6] soud dospěl k závěru, že je na místě žalobě vyhovět, a žalobě vyhověl.

VI. Náhrada nákladů řízení

90. Žalovaná byla ve sporu úspěšnou, a proto jí soud podle ustanovení § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o.s.ř.), proti žalované přiznal náhradu nákladů řízení v celkové výši 17 246 Kč. Podle § 9 odst. 3 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“) v platném znění ve vztahu k § 7 AT byla přiznána odměna za 7 úkonů právní služby představující

- a. Převzetí věci
- b. Předžalobní výzva ze dne 3. 6. 2021
- c. Žaloba ze dne 29. 6. 2021
- d. Replika ze dne 12. 9. 2022
- e. Závěrečný návrh ze dne 15. 12. 2022
- f. Účast na soudním jednání dne 26. 10. 2022
- g. Účast na soudním jednání dne 28. 11. 2022
- h. Účast na soudním jednání dne 21. 12. 2022 při kterém bylo pouze vyhlášeno rozhodnutí ve věci samé (1/2 úkomu)

(2 500 Kč x 7 = 17 500 Kč) a

(2 500 Kč / 2 = 1 250 Kč) a

8x režijní paušál jako náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč (celkem 2 400 Kč), celkem se tak jedná o částku 21 150 Kč.

Dále soud přiznal žalobkyni DPH představující částku 4 441,5 Kč O lhůtách k plnění bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 160 odst. 1 o.s.ř.

Celkem se tak jedná o částku 25 591,5 Kč

Dále soud žalobkyni přiznal zaplacený soudní poplatek ve výši 4 000 Kč.

Celkem se tak včetně soudního poplatku jedná o částku 29 591,50 Kč

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení. Odvolání se podává u Městského soudu v Praze. O odvolání rozhoduje Vrchní soud v Praze.

Nesplní-li povinný dobrovolně povinnost stanovenou vykonatelným rozsudkem, může oprávněný navrhnout soudní výkon rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje Zuzana Kalná.

Praha 21. prosince 2022

JUDr. Mgr. Petr Košík, Ph.D.
předseda senátu